

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăştie“ şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.

C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se scotesc după tarifă, cu preţuri moderate.
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

SFATURI

I.

Cu iarna să apropie şi nevoile de casa omului. Notarul şi judele cere aruncurile şi dările, casa aşteaptă lemne multe şi porc gras şi copii plâng după haine călduroase şi încălţăminte bune.

Bucatele de mult sunt adunate şi acum după sămânţă şi ele ne arată fundul hâmbarelor. Lucrul câmpului s'a sfârşit. Vitele slăbite nu aduc preţul vrednicit. Au îngheţat dar' aproape toate izvoarele de venit — tocmai în vremea, când dările şi cheltuelile sunt mai mari şi mai multe.

În vreme de asta simţim mai mult cu toţii greşala, ce o face poporul nostru, că pe lângă toate îndemnurile ce i-să dau, nu să împretineşte cu *voiuşa* de a-şi deschide şi de-a-şi susţine noua izvoare de venit, care se nu îngheţe tocmai când lumina trebuinţelor mai rău arde la degete. Cât de bine ar prinde acum de pildă: o economie cu minte pentru creşterea gănilor de soiu, o tovărăşie pentru valorisarea ouelor, o şcoală pentru împletitul corfelor, o altă şcoală pentru făcutul uneltelor de lemn şi alte multe de felul acesta.

Slăbiciunea noastră căutăm să o acoperim acum cu *împrumuturi scumpe de pe la bănci*.

Şi nu simţim cât de mult ne pierdem pământul de sub picioare şi cum ne înglodăm în neputinţă — fără să luăm seama.

Ţeraniii nostri îşi folosesc întreg creditul — ce biată îl au — în vremea iernii. Şi apoi coala primăvara, când au trebuinţe vândute pentru purtarea economiei sănătoase — atunci n'au de unde şi cum să mai iee bani împrumut. În chipul acesta apoi începe să le bată sêrăcia şi amarul la uşă.

Cu 3—4 împrumuturi după cap, ţeranul nostru e ajuns din nou iobag, legat de mâni şi de picioare.

Greutatea împrumuturilor o simte ţeranul şi industriaşul nostru cu atât mai mult, cu cât *nu înţelege* natura şi felurile împrumutelor.

Din vremuri vechi el s'a pomenit cu împrumuturile prieteneşti, ce să fac în chipul următor: În fiecare sat să găseşte câte unul, sau doi oameni care sunt mai cu bani — fie din vânzări de vite, fie din alte venituri. Dela acestia apoi cere bani tot satul — după trebuinţă. Câte 5—10 floreni, după-cum e trebuinţa. Împrumutarea să face în totdeauna pe câteva zile ori pe câteva săptămâni. Să înţelege, că la termenul pus datoraşul nu plăteşte, atunci să duce la cel cu banii şi ori îi aduce un car de lemne, ori îi face o zi de plug — ca să-l mai îngăduie. În urmă plăteşte apoi — *când poate*. Acest fel de împrumut sătesc este doar' începutul şi fêtul nerînduiei şi a nepunctualităţii sătenilor nostri — faţă de împrumuturile luate de pe la bănci.

Săteanul nostru nu vrea să înţeleagă, că e mare deschilnire între împrumutul pe care îl face în sat şi între împrumutul pe care îl face la bănci.

Căci omul cel bun din sat să împacă cu 1 car de lemne ori cu o zi de lucru — căci el nu trebuie să dea nimănui socoteală despre starea banilor sei şi pentru el aşteptarea e împreună cu multe foloase.

Nu stă lucrul însă aşa — la bănci. Acolo sunt socoteli în toată rînduiala şi domnii dela bănci (cu care are de lucru ţeranul nostru) nu lucră cu banii lor proprii şi d'aceia trebuie să dea seama în toată ziua despre starea banilor, ce li-s'au dat pe mână. Şi apoi băncile noastre dau banii mai mult pe cambii şi pe întabulaţie. Şi legile, mai

ales legea cambiilor (a vexeelor, a val-tanelor) e foarte aspră şi în multe cazuri *nu-ţi dă drept să aştepţi* — fără să te expuni la pierderi de drepturi.

Despre toate aceste lucruri însă, dar mai ales despre natura şi puterea cambiilor foarte puţini săteni d'a nostri ştiu câte ceva. În săptămânile viitoare vom spicui prin legile referitoare la împrumuturi şi vom spune, ce credem că este de folos despre: împrumuturi pe cambii şi întabulări.

Folosim însă şi ocazia asta să îndemnăm poporul nostru, ca împrumuturile de pe la bănci să le *plătească la termen*.

Agricultura Ungariei.

(Urmare şi fine).

Mai importante sunt însă rezultatele dobândite pe terenul prăşirii de vite. Abstrăgând dela acele dispoziţiuni, pe cari le-a luat guvernul în interesul materialului de prăşire, vom aminti numai de rezultatele dobândite de asociaţiunile săteşti de lapărie. În ultimii ani s'au format nu mai puţin decât 452 asociaţiuni de categoria aceasta, ai căror membrii se compun în cea mai mare parte din mici economi, şi cari după 80.000 vaci ce le posed, au ajuns la un venit anual de cor. 8.3 milioane. În ce măsură mare a crescut producţiunea laptelui în ceşti din urmă 8 ani, se vede mai bine, dacă comparăm exportul anului 1895 cu exportul anului 1902. În 1895 s'au exportat produse de lapte în valoare de cor. 1.4 mil. iar în anul 1902 în valoare de cor. 12.6 milioane.

În mod extra-ordinar s'a dezvoltat şi *albinăritul*, cultivarea *vermilor de mătăsă*, cultivarea *galişelor*, precum şi comerţul cu ouă. Pe teritoriul domeniului dela Gödöllő statul a înfiinţat o şcoală de model pentru albinărit şi una pentru cultivarea galişelor. Pentru prelucrarea mătăsii statul a înfiinţat fabrici, ale căror produse de mătăsă şi-au câştigat deja trecere pe piaţa internaţională. Ţara însăşi consumă anual mătăsării în valoare de cor. 50 milioane, din care însă cea mai mare parte se strecoară în străinătate. Fabricile de

mătasă s'au înființat cu scopul, ca cu timpul să se formeze o industrie de mătasă în Ungaria și să se măntue pentru țară suma de cor. 50 milioane.

Prăsitul *cailor* continuă a progresa. Exportul de cai arată o creștere mare. În anul 1885 s'au exportat 32.000, în anul 1902 deja 48.000 cai.

Un moment important în periodul acesta de timp o formează executarea art. de lege XVII.: 1900, pe baza căruia s'au înființat 641 oficii de veterinari de stat. Prin statificarea oficiilor veterinare s'a intenționat împedecarea răspândirii boalelor infecțioase printre vite, prin ceea-ce încrederea străinătății în oficiile veterinare crește și exportul se promovează. Plusul de export la *vitele cornute* a crescut din anul 1896 până la 1902 dela 71 la 111 milioane, la totalul exportului de vite însăși dela 199 la 302 milioane cor.

Pe terenul silviculturii s'a făcut progres mare la plantarea ținuturilor sterpe. Numărul răsădurilor donate de ministerul de agricultură spre acest scop a crescut în ultimii 8 ani dela 10 la 60 milioane bucăți.

În capitolul, care tractează despre *regularea apelor*, ministerul își dă seamă asupra activității dezvoltate pe terenul canalizărilor, a uscării ținuturilor mocirloase și a ameliorării pământului. În nici o țară din Europa nu se cheltuiește așa de mult pentru uscarea și scurgerea mocirlelor ca și în Ungaria. În interesul circulației s'au delăturat pedecile navigației pe cele mai însemnate râuri, se fac mari pregătiri de a face navigabile și râurile mai mici. Chestiunea *colonisărilor* s'a dezvoltat între marginile art. de lege 1894. Dela 1896 încoace s'au colonizat 612 familii de mici economi cu deosebire în sudul Ungariei, unde s'au format chiar și comune noue. Cartea amintește și proiectul de lege din Iunie 1903, referitor la modificarea legii de colonisare.

FOIȚĂ

CODRULUI

Am venit plângând la tine
Și-am ingenunchiat cucernic
Și m'am jeluit în taină
Ca unui stăpân puternic.

Ear' atunci, slăvite codru,
Tu păreai că plângi cu mine:
Ne-am recunoscut de prieteni
Ca în zilele senine.

Mi-ai întins umbroase ramuri
Și mi-ai zis, c'o dulce milă:
'Vino, și-o să-ți uiți de toate,
Sărmănica mea copilă!

Din adâncurile toate
Lumea ta cea mai aleasă,
Păsărelele în cânturi
Mă primiau ca pe-o mireasă.

În periodul acesta de timp se interesează statul prima-dată de soartea *muncitorilor agricoli*. Legile pentru muncitori asigură executarea neconturbată a celor mai necesare lucrări de câmp, acuirea ușoară de muncitori, asigurarea muncitorului la bătrânețe și invaliditate și creșterea clasei muncitorilor prin diferite mijloace morale.

În decursul periodului de timp dela 1896 până la 1903, budgetul ministerului de agricultură s'a urcat dela cor. 42.999.266 cheltueli la cor. 64.648.676, ear' încassările s'au urcat dela cor. 32670356 la cor. 45723991. Totalul cheltuelilor acestui resort dela 1896 până la 1903 au fost de cor. 433.060.936, ear' încassările de cor. 317.161.774.

DIN LUME

Ungaria. În dietă situația e tot critică, nu se poate ajunge la nici o înțelegere. S'a încercat, ca între guvern și opoziție să se facă un compromis, dar' n'a reușit.

Austria. Pentru împedecarea activității guvernului austriac, Cehii fac o mulțime de propuneri. Se cere lungirea sesiunii și se fac pregătiri pentru delegațiuni.

România. De președinte al camerei deputaților a fost ales dl M. Fe-rechide, ear' de vice-presidenți dnii deputați: I. Poenaru Bordea, D. Protopopescu, St. Șendrea și V. G. Morțun. Dl P. S. Aurelian a fost ales de președinte al Senatului; ear' de vice-presidenți dnii senatori: Al. Nicolaid, C. Costescu-Comăneanu, P. Poni și Gr. Macri.

Germania. La deschiderea parlamentului, cancelarul Bülow a cetit Me-

sagiul, accentuând raporturile amicale ce există între Germania și celelalte state. Neliniștea din Balcani, nu atinge Germania direct, la cas de nevoie însă, ea va sta pe partea acelor puteri, cari voesc să facă liniște.

Rusia. Între Iaponia și Rusia a izbucnit un conflict, în care cauză aceasta din urmă va adresa Iaponiei o notă liniștitoare.

Anglia. În consiliul de ministri ce s'a ținut zilele trecute, se zice că s'a tratat despre situația din Ostul Asiei, care din ce în ce devine mai incurcată. Unii aduc acel consiliu în legătură cu alegerile parlamentare, ce ar avea să se facă neamănat.

Francia. Procesul Dreyfuss e la ordinea zilei, și se speră, că Dreyfuss va fi achitat și rehabilitat.

Italia. Giolitti, preș. parlamentului, în programul său ce l'a desfășurat, a accentuat și raporturile amicale ale Italiei cu celelalte state, aducând drept dovadă vizitele din urmă ale părechei regale. A promis rezolvarea chestiei privitoare la căile ferate și încheierea nu peste mult a tratatelor comerciale.

Serbia. Cei cari s'au pus astă-vară în fruntea celor-ce au săvârșit omorurile părechei regale, pretind acum câte de toate dela Regele Petru.

Bulgaria. Regele Carol I. va fi luat de cătră principele Ferdinand drept model, zice acesta, întru lucrarea sa pentru înaintarea culturală a țării.

Eu rîdeam, rupeam o floare,
De mi-o animam în plete,
Și atîta 'nviorare
Răcorosu-ți sin imi dete!

Am trăit o vară 'ntreagă,
Singur tu mi-ai fost tovarăș,
Am uitat de lumea toată,
Am uitat de mine earăși...

Dar' de ce de-o vreme 'ncoace
Mă întîmpini trist în cale?
Cînd mlădițele îți legeni,
Ce te plîci cu-atîta jale?..

Imi arăți înspre vîzduhuri
Șir de corbi și semne rele
Ce vestesc a vînt și-a iarnă...
Și suspini din rămurele...

Hai să plîngem împreună,
Codrule, la despărțire,
Și o doină de adio
Ți-oiu cînta cu glas subțire.

Că o plec din nou prin lume,
Vieța noastră-așa ne cere...
Unde n'afli îndurare
Nici alin pentru durere...

Ci de-o fi să viu la anul
Tot cu dor, tot cu suspine,
Earăși să ne fim ca prieteni...
Codrule, rămăi cu bine.

Natalia Negru.

MICHAEL EMINESCU

FET-FRUMOS DIN LACRIMĂ

— POVESTE —

(9)

(Urmare și fine).

Dar' cum auzi vuetul venirii lui, fața ei se însenină, ea luă o mână de lacrimi din baie și stropi grădina. Ca prin farmec foile galbene ale aleelor de arbori și ale straturilor se 'nverzira ca smarandul. Florile triste și turbure să 'nălbira ca mărgăritarul cel strălucit, și din botezul de lacrimi luă numele lacrimioare.

PENTRU ECONOMI

Macul.

Macul este o floare, care se folosește de cătră oameni și ca aducătoare de somn. Din sucul căpătinilor macului se prepară în Orient așa zisa doctorie »opiul«, care este o otravă foarte puternică. Deci trebuie să ne dăm bine seama de această plantă și să observăm de acum că sămânțele ei sunt bune de mâncat și nu conțin otravă, căpătina și cotorul ei când sunt verzi sunt otrăvitoare, și chiar floarea nu trebuie dată la copii în cantitate prea mare sau prea mult timp, căci îi otrăvește prin somn sau cel puțin îi timpește.

Macul este cunoscut de toți, mai ales pe la orașe, unde multe gospodine se ocupă cu prăjitorile de sămânțe de mac. El vedem sămănat foarte mult și pe la sate.

Macul este o plantă ierboasă anuală, care crește până la 60 cm. și chiar un metru. Cotorul său este gros ca un creion, rotund, neted, verzui pe din afară, cu miez ca la soc pe dinlăuntru. Foile sunt mari, lungi ca de 10 cm. și dințate pe margine. Cotorul are puține ramuri, și la extremitatea fiecărui ram se desvoltă o floare, care are codița lungă. Infloresce prin Maiu, Iunie și Iulie. Căpătina lui este o capsulă de mărimea unei nuci, având la partea superioară o terminație de forma unui tălăș, prezentând 10-12 găurele, pe unde sămânțele (toamna când s'au copt) curg din capsulă, dacă o răsturnăm. Sămânțele de mac sunt mai mici ceva ca sămânțele de meiu și au o culoare neagră-roșcată.

Pe la noi nu se prepară, căci macul european nu are desulă tărie; din sămânțele lui însă se scoate un ulei foarte hrănitor și nu avem destule cuvinte a recomanda Româncelor noastre, întrebuințarea sămânțelor de mac în gospodăria casei, mai ales pe la sate.

Impărăteasa cea oarbă și albă umblă încet prin straturi și culese în poale o mulțime de lacrimioare, pe cari apoi așternându-le lângă baia de aur, făcând un pat de flori.

Atunci intră Făt-Frumos.

Ea s'aruncă la gâtul lui, însă amuțită de bucurie, ea nu putu decât se îndrepta asupra-i ochii săi stinși și orbi, cu cari ar fi vrut să-l soarbă în sufletul ei. Apoi ea îl luă de mână și-i arătă baia de lacrimi.

Luna limpede înflorea ca o față de aur pe seninul cel adânc al cerului. În aerul nopții Făt-Frumos își spală fața în baia de lacrimi, apoi învâlnindu-se în mantaua, ce i-o țesuse din raze de lună, să culcă să doarmă în patul de flori. Impărăteasa se culcă și ea lângă el și visă în vis, că Maica Domnului desprinsese din ceriu două vinete stele ale dimineții și i-le așezase pe frunțe.

A doua zi deșteptată, ea vedea. —

A treia zi se cunună Impăratul cu fata Genarului.

A patra zi era să fie nunta lui Făt-Frumos.

Un roi de raze venind din ceriu, a spus lăutarilor cum horesc îngerii când se

Medicul casei.

Pentru bubă neagră.

Curechiu verde tăiat mărunt să se fearbă cu lapte dulce proaspăt și curat, să se pi-seze sămânță de in cernându-se bine; această făină să se presare peste laptele cu curechiu, să se mestecă bine și întinzându-se pe petec, să se ungă pe deasupra cu untdelemn de cel mai bun, sau cu untură de găină proaspătă, și să se pue pe rană; ear' de va fi în gură beșica, să se pue pe fața obrazului despre care este rana, și să se schimbe sara și dimineata; să se păzască apoi de mâncări acre, de beuturi spirituoase și de răceală.

Pentru sclintitură (răsucire a vinelor).

Cunună de usturoiu sau coade uscate tăiate mărunt, amestecate cu o cățătime proporționată de țărțe de grâu, și mai ales de cel de vară, de se poate, și date în undă de oțet fert, aceste făcându-se ca o alifie să se aplice la partea atacată, stîmpărată și întinsă pe petec de cânepă, care să se schimbe de câteva ori până la tămăduire.

Pentru femei.

Ouă cu zăpadă.

Se despart găbenușurile de albușuri dela câte voește cineva să prepare acest fel de mâncare. Apoi se bat albușurile până se prefac în spumă și se pune cu lingurița să fearbă în laptele ce trebuie pus mai dinainte pe foc și în care mai înainte s'a pus o cantitate oare-care de apă de flori și zahăr, cât îi place să fie de dulce. După-ce vor fi dat altă spumă de ouă câteva ciocote în lapte se scoate și se așează pe o sită curată pentru a se scurge, ș'apoi se pune pe o farfurie.

sfințește un sfânt și roiri de unde răsărind din inima pământului le-a spus cum cântă ursitorile când urzesc binele oamenilor. Astfel lăutarii măestriră hore nalte și urări adânci.

Trandafirul cel infocat, crini de argint, lacrimioarele sure ca mărgăritarul, mironosițele viorele și florile toate, s'adunară vorbind fiecare în mirosul ei și ținură sfat lung cum să fie luminele hainei de mireasă; apoi incredințară taina lor unui curtenitor flutur albastru stropit cu aur. Acesta se duse și flutură în cercuri multe asupra feței miresei, când ea dormea, și-o făcând să vadă într'un vis lăutarii, cum trebuia să fie mbrăcată. Ea zimbi, când se visă atât de frumoasă.

Mirele-și puse cămașă de tort de raze de lună, brâu de mărgăritare, mașta albă ca ninsoarea.

Și se făcând nuntă mândră și frumoasă, cum n'a fost alta pe fața pământului.

Și-au trăit apoi în pace și în liniște ani mulți și fericiți, ear' dac'a fi adevărat, ce zice lumea: că pentru Feții-Frumoși vremea nu vremuește, apoi poate c'or fi trăind și astăzi.

Laptele ce va rămânea se bate cu găbenușurile dela ouăle întrebuințate și se strecoară prin sită pe deasupra spumei feartă în lapte.

Cartofi cu sardele.

Se tăvălesc cartofii curățiți în făină și se prăjesc în unt proaspăt până se vor rumeni.

Apoi se unge o farfurie cu unt proaspăt, se toarnă peste un puțin smântână printre cartofi presărând peste ei pesmet pisat. Apoi se pune într'o tigăie puțin unt, ceapă tăiată de se topește și se opărește cartofii, apoi îi mai pui puțin pe jeratec.

Salată de icre.

Se poate face o salată gustoasă din ori-ce fel de icre, amestecându-se cu miez de franzelă, cu ceapă tocată, cu untdelemn mult și cu zamă de lămâe sau cu oțet, bătându-se bine până va deveni ca o pomadă.

Advocatul poporului.

Acei medici-chirurgi, și moașe, cari sunt angajați de stat, de judecătorii sau de comune pentru imediata intervenire în casuri de lipsă, și nu-și îndeplinesc datoria fără a avea vre-un motiv care să-i scuse dela aceasta, se pedepsesc cu 300 fl. (Art. de lege XL. §. 94 din 1879).

Tăietorii de vite etc. (măcelarii) mai ales cei de prin sate, unde nu este abator, cari atacă vr'un punct din ordinațiunea privitoare la această meserie, primesc pedeapsă de o lună închisoare și 100 fl. în bani.

Toți aceia, care împedecă comunicația drumului de țară, sau o îngreunează prin aceea, că ține butoaie, lemne de zidit, petri, cărămizi etc., în calea carălor, se pedepsesc cu pedeapsă în bani până la 50 fl. (Art. de lege XL. §. 119 din 1879).

MOTIVE DIN POPOR

La fereastra spre livadă
Dn copită murgul bate,
Frâu de-argint să-i scot din ladă,
Scumpă șea să-i pun în spate,
Să pornim ear' împreună
Peste văi și peste plaiu,
Că s'a 'ntors ear' vremea bună —
Stai, murgule, stai!

Murguleț, coamă rotundă,
Stai pân' iese luna nouă,
La mândruța sprincenată
Să trimit o slovă, două,
Ori pe soare, ori pe lună,
Ori pe nor, ori pe senin...
Ori să mergem împreună?
Lin, murgule, lin!

Murguleț, fii bun și-astă
Să 'mplinesc frumoasă slova,
C'a veni și vremea noastră
Să ne ducem la Moldova.
La Moldova cea bătrână
Unde ne-a 'ngrijit ca 'n rai
Mândra mea și-a ta stăpână...
Hai, murgule, hai!

St. O. Iosif.

Desvoltarea industrială

a minelor și turnătorilor din Ungaria.

Di *Wahlner Aladár*, căpitan montan, publică în foaia »Magyar Pénzügy« din Budapesta mai multe date însemnate despre produsul minelor și al turnătorilor din țară. Din acele date extragem și noi pe scurt următoarele:

Produsul general a fost evaluat astfel:

1887	41,356.772 cor.
1902	103,079.414 »

Din acestea în anul trecut produsul aurului a fost de 3400.786 kg., în valoare de 11.15 mil. cor. 29% ale acestui produs se vin pe minele erariale și 70% pe privați.

Produsul întreg al aurului în țara în treagă a fost la:

1867	1,827.3 kg.	4,935.760 cor.
1902	3,400.7 »	11,150.296 »

Produsul argintului a fost de 23.020 kg. în valoare de 2,313.620 cor., din care pentru erariu se vin 69%.

Produsul țerii a fost de:

1867	27.123.3 kg.	4,880.372 cor.
1902	23,019.7 »	3,316.286 »

Produsul de aramă face 888 q. în valoare de 97.686 cor., din care 54% pentru minele erariale.

Produsul plumbului a fost de 22.435 q. în valoare de 662.797 cor. Din care 96.8% au venit pe erar. De însemnat e, că pe când produsul erarial crește, al privaților scade mereu.

Produsul plumbului a fost la:

1867	15.842 q.	660.828 cor.
------	-----------	--------------

de-atunci încoace produsul aci a scăzut, aci s'a urcat, ajungând maximul la:

1885	39.675 q.
------	-----------

dela care dată a scăzut an de an.

Produsul ferului crud a fost de:

1875	3,904.194 q.	2,584.831 cor.
1902	15,622.383 »	8,334.438 »

Dela 1890 începând produsul ferului crud s'a urcat mereu.

Anul trecut s'a importat în țările străine 6,219.515 q. adică 39.8%, mai puțin cu 595 mii 320 q. decât în anul 1901.

Fer crud pentru lucruri mai delicate s'a produs:

1866	974.321 m. m.	7,010.496 cor.
1902	4,168.352 »	32,478.005 »

Cărbuni de peatră s'au produs în:

1902	62,948.379 q.	46,662.965 cor.
------	---------------	-----------------

din care 51,320.529 q. cărbuni de pământ în valoare de 33,607.515 cor. și 11,627.850 q. cărbuni negri în valoare de 13,055.540 cor.

NOUȚĂȚI

Sfântul Andrei în Orăștie. Ca în toți anii, așa și de astă-dată, seara dinspre Sf. Andrei, adică Sâmbătă seara, 12 Nov. n. se va ținea în Orăștie, de către elevii școlii capitale, o mică festivitate școlară, întru amintirea marelui Metropolit Andrei bar. de Șaguna. Eată programul festivității:

1. Deschiderea festivității. 2. Imnul lui Andrei. 3. Cuvânt ocașional. 4. »Carul cu boi«, de Popovici, cor de școlari. 5. »Țiganul cloacă«, anecdotă de Speranță. 6. »Cântec de jertfă«, de L. Bethoven, quartet. 7. Trialog,

de M. Drăgan. 8. »Eu mă duc codrul rămâne«, de T. Popovici, cor de școlari. 9. Incheierea.

Festivitatea va avea loc în localul școlii. Inceputul la 7 ore sara. Prețul benevol.

Târgul de țară în Orăștie. La 3 și 4 Dec. st. n. s'a ținut târgul de vite, care a fost foarte cercetat atât de vânzători cât și de cumpărători. Au fost 4260 vite cornute, dintre cari s'au vândut 2545 capete; din 240 cai au fost vânduți 116, iar la 5 Dec. au fost în tîrg 410 porci și s'au vândut 325. Duminică, la 6 Dec. s'a ținut târgul liber, care încă a fost cercetat și asupra căruia — acum odată — nu s'au plâns nici neguțătorii.

Congregație extraordinară. Pe ziua de 18 Dec. n. a. c. este convocată la Deva, din partea vicișpanului Mara László, congreagația extraordinară a comitatului Hunedoarei. De pertractat sunt 97 puncte, între cari: ordinațiuni ministeriale, afaceri interne, afaceri comunale, cereri, recursuri, adrese judecătorești și eventuale propuneri.

Sedință publică arangează societatea de lectură »Andrei Șaguna« din Sibiu Sâmbătă în 29 Nov. v. 1903 în memoria Marelui Archiereu Andrei în sala cea mare a »Seminarului Andreian«. Inceputul la 7 ore seara. Marinimoasele oferte se vor cuita cu mulțumită în ziare.

Program: 1. *Deschiderea sedinței* prin președintele societății. 2. a) »*Te chem, o noapte, vin!*« de ** b) »*Imnul unirii*«, melodie de C. Porumbescu, armonizat pentru cor de bărbați de T. Popovici, cântate de corul societății. 3. »*Cuvânt ocașional*«, rostit de Aurel Oancea, cl. c. III-lea. 4. a) »*Cântecul ciobanului*«, mică fantasmă românească pentru flaut cu acompaniament de pian, cântat de Victor Murășan, cl. c. II-lea. b) »*Baladă*«, pentru violină cu acompaniament de pian, de C. Porumbescu, cântată de Octavian Murășan, cl. c. III-lea. 5. »*Dama cu Camelii*«, poezie de H. Lecca, declamată de Tit Morariu, cl. c. I-ii. 6. »*Ouvertura din Craiu nou*«, de C. Porumbescu, executată de orchestra societății. 7. »*Știința și credința*«, disertațiune de Ilie Beleuță, cl. c. III-lea. 8. »*Mănăstirea Putna*«, baladă de Bolin ineanu, musică de I. Vorobchievici, cântată de corul societății. 9. »*Nunta în codru*«, poezie de G. Coșbuc, declamată de Fion Flucus, ped. c. I-ii. 10. »*Poutpourri românesc*« de **, executat de orchestra societății.

Nouă foaie românească. Se vestește, că cu începere dela 1 Ianuarie n. va apare în Făget o nouă foaie românească, sub numele de »*Bănățanul*«. Redactor va fi dl Traian Unipan, învățător.

Cununie. Dl Dr. G. Măcelariu, și d-șoara Agnes Cristea, fiica de toți iubitului răposat, Nicolae Cristea, căsătorii. Le dorim fericire.

Pod peste Murș. Intre Alba-Iulia și Drimbariu, se va construi un pod peste Murș. Spesele împreunate cu aceasta le va suporta episcopul conte Mailath din Alba-Iulia.

Vaporul »Alvina«, care se ducea la Rotterdam, după-cum se anunță din Hamburg, s'a înecat dimpreună cu tot personalul, în urma viscolului ce bătute pe Marea Nordului.

Pentru o palmă 400 cor. Conte Emil Mirbach, stud. univ. în Budapesta, a dat unui coleg al său o palmă, pentru care, dându-l acesta în judecată, judecătoria l'a pedepsit cu 400 cor.

Onorațiilor cetitori le atragem atențiunea asupra inseratului de pe pagina ultimă, referitor la cele 3 calendare apărute la institutul tipografic »Ideal« din Hunedoara.

Zăpadă mare. Din Leibach se vestește, că în împrejurimea satului Kraninburg, de șapte zile ninge în continuu. Așa că zăpada e de doi până la 3 metri. Și ninge mereu.

Din tragediile amorului. Intr'o noapte din zilele trecute s'a petrecut în comuna Beregsau o dramă sângeroasă. Astă-primă-vară locuitorul de-acolo Nicolae Doboșan, a luat drumul spre America, cu gând, că făcând parale, mai târziu să trimită și după muere. Așa a și fost, economisând câteva parale, a scris nevestei sale în mai multe rânduri să meargă la el. Dar' înzadar. Intr'o zi aude, că nevasta lui ar avea draguț, și asta e cauza de nu se duce. Fără a sta mult pe gânduri pleacă înspre casă. Și când colu, ajuns aci, ce să vadă ochii, nevasta lui în brațele țeranului Ioan Jivan. Fără a zice o vorbă, a scos revolverul și a tras două gloanțe asupra lui Jivan, care a căzut mort la pământ, în care timp nevasta a fugit. Apoi s'a dus și a spus faptul judecătorei.

Un păstor împușcat. Zilele acestea s'a ținut în Casa Campo (Spania) o vânătoare, la care a luat parte și regele. Din nebagare de seamă, un vânător a împușcat pe un păstor. Regele într'atâta s'a mâhnit de această întâmplare, încât a sistat îndată vânătoarea.

Mamă ucigașe. Din Eboli (provincia Salerno) se vestește, că țeranca Nirra a tăiat capul fetei sale, care era de 16 ani.

Congres postal universal. La 21 Aprilie n. 1904 se va ținea la Roma al șaselea congres postal universal. Toate guvernele aderează la uniunea postală.

Biserică jefuită. Zilele trecute niște reufăcători au spart o fereastră dela biserica gr.-or. rom. din Trestia (tractul Zarand) furând din cele sfinte: potirul, discul, steaua, copia și lingurița, iar din celelalte obiecte de pe prestol 2 sfeșnice de nikel și luminările din toate sfeșnicile, cum și trei lumini mari dela iconostas, două măsurite și patru ștergare frumoase. Au voit să fure și alte lucruri, cari s'au aflat jos grămădite, dar' se vede că spăriindu-se de ceva au luat-o la fugă.

E bărbatul stăpân pe mustățile sale? Un domn dintr'un orășel al Silesiei, avea niște mustețe foarte frumoase. Întâlnindu-se

Domnii abonenți restanțieri sunt rugați a trimite prețul abonamentului

într'o zi mai mulți înși într'o cafenea la o masă, din vorbă în vorbă au ajuns la aceea, ca domnul numit să-și radă mustețele. El s'a și învoit la aceasta, cu condiția, ca cei din societate, cu care să făcū rămășagul, să se oblige a plăti o sută de coroane pentru un scop filantropic. A doua zi se adună deci să vadă pe cel cu mustețele rase. Dar' acesta a lipsit, și în locul lui hotelierul a primit o scrisoare dela femeia dlui, în care aceea a declarat, că mustețele nu sunt numai proprietatea bărbatului, ci și ale ei, »ear' astăzi, zice dna, bărbatul meu nu va veni la cafenea, fiindcă l'am închis în odaie. Dvoastră însă ve stă în drept să porniți proces pe cale judecătorească pentru neîmplinirea rămășagului.«

Ciuma. Din Constantinopol se anunță, că în Smirna s'a îmbolnăvit un tânăr de 18 ani de ciumă și a murit. S'au luat cele mai severe măsuri pentru desinfectarea vapoarelor ce sosesc din Smirna.

Un rămășag unic în felul său. Zilele acestea un călător Neamț, Schweigerhausen a pus rămășag, că el în timp de 5 ani va încunjura pământul. Călătoria nu o va face însă nici pe jos, nici cu automobilul, ci cu bicicleta, obligându-se, ca în acest interval să facă cunoștința personală a trei regi, să ucidă câte un animal sălbatic în fiecare țară prin care va trece, să scrie o sută de articole pentru o foaie germană-australiană, să țină o sută de conferențe, să facă o mie de fotografii, în fine să lasă pretutindenea impresia unui inamic.

Foamete în Rusia. În urma recoltei slabe, în mai multe localități din Rusia bântue o foamete teribilă. În Tomsk (Siberia) a izbucnit și așa numitul tifos al foametei.

Clădire de școli în Macedonia. Dl Spiru Haret, ministru al școlilor din România, a depus pe masa camerei un proiect de lege, prin care să se pună baza unui fond de 600.000 lei pentru clădirea de școli române în Macedonia.

Căciula fermecată. În Petersburg (capitala Rusiei) s'a petrecut un lucru de tot ciudat. Un meseriaș, de origine german, care de ani de zile trăește în Petersburg, a zărit zilele trecute într'o vitrină o formă de căciulă, care plăcându-i foarte mult, a și cumpărat-o, și și-a pus-o îndată pe cap. Când s'a dus sara la locuință, care nu-i fu mirarea, când a aflat în buzunare două pungi pline cu bani. A doua zi seara, mirarea i-a fost și mai mare, căci a aflat în buzunare patru pungi pline. Că de unde și cum au ajuns acele pungi în buzunarele lui, nu și-a putut da sama. Nu-i vorba, auzise el ceva dela cei mai bătrâni povestind despre căciula fermecată, care se zice că există în vechime, dar' el ceva mai cultivat, nu putea să creadă un astfel de lucru. Ce să facă deci? După mai multă gândire s'a hotărât să se ducă la poliție și să spună căpitanului întâmplarea. Căpitanul a însărcinat pe doi polițiști să se intereseze ca

să descopere lucrul și să urmărească pe meseriaș la fiecare pas. Într'o zi polițiștii vęd în urma meseriașului doi indivizi, cari i-au virit în buzunare pe nesimțite 2 pungi. Fără altă vorbă mai departe a pus mâna pe ei și i-a dus la poliție. Întrebați de una de alta, ei au mărturisit că sunt niște hoți dintr'o bandă mare și că între ei există legătura, ca banii ce fură și jefuesc să-i dea căpitanului lor, care se deosebește de ei printr'o căciulă, care seamănă foarte mult cu cea a meseriașului, așa că ei crezând că acesta este căpitanul lor, totdeauna i-au băgat în buzunare banii ce-i aveau. După această mărturisire, în câte-va zile întreagă banda a căzut în mâinile poliției.

Temniță pe viață. Birjarul Iosif Ehrenschneider, care a fost în serviciul lui Iosif Schmidt din Jamul-mare, și-a omorât într'o noapte stăpânul și stăpâna. Dat în judecată, Curtea cu jurați din Biserica-albă l'a condamnat la temniță pe viață. Curia a întărit sentința.

Cassă de bani — răsunătoare. Mai mulți necunoscuți, au intrat noaptea în casa primăriei comunale din Vascoiu, luând cassa cu bani și ducându-o cu sine. Facându-se arătare la gendarmere, aceasta a pornit cercetare contra lor; trecând astfel printr'o pădure, care nu le fu mirarea, când au dat în ea peste cassa spartă și lângă ea două cadavre zdrobite îngrozitor. Unul din cadavre este al locuitorului Stefan Torzsek, celalalt al lui Andreiu Csepela, a cărui nevastă a spus, că Stefan Torzsek și încă 3 oameni au spart cassa și după-ce au dus-o în pădure, s'au apucat să o spargă cu dinamită, care explodând înainte de vreme, a aruncat în aer nu numai cassa, ci și pe doi din spărgători. Ceialalți doi au fugit, fără să ia din bani.

Otrăvit dintr'o împunsătură de condeiu. Deputatul austriac Wurm, s'a împuns zilele trecute din nebăgare de seamă la mâna dreaptă cu un condeiu. Deputatul n'a dat ranei nici o îngrijire. Urmarea a fost, că i-s'a înveninat sângele și medicii, ca să-l scape dela moarte, au fost siliți să-i taie brațul drept.

O luptă sângeroasă s'a dat zilele trecute între socialiștii din Szungogd (comit. Bihor) cari au avut adunare, și între gendarmi, cari la porunca notarului neputând împărștia mulțimea, s'au folosit de arme, rănind pe mai mulți înși.

«Cartea de învățatură», scrisă de dl Iuliu Vuia pentru școalele populare, a fost aprobată de înaltul minister prin rezoluția din 29 Oct. n. a. c Nr. 4140 pres. Cartea a apărut în editura dlui Ciurcu, la Brașov.

La gara de Nord din Budapesta au fost arestați zilele trecute trei negustori de fete, cari sub cuvânt că le duce în slujbe de servitoare, le duceau în case de prostituție (publice).

Arsă de flacări. Servitoarea Maria Nanu din Sibiu, gătându-se petroleul din lampă, a voit să toarne altul; lampa nu a stins-o

însă, ci a turnat petroleul cu lampa aprinsă. Deodată petroleul a explodat și hainele fetei au prins foc, făcându-i arsuri grozave pe corp, în urma cărora a și murit.

Petersburgul în apă. În urma ploilor torențiale riul Neva și canalurile s'au umflat atât de mult, că au trecut peste țărmure și au inundat orașul. Valurile au luat cu sine mai mulți oameni din port.

Invetații englezi Dr. Grencell și Dr. Hunt au aflat în Egipt (100 kilometri din jos de Cairo) niște documente, cari conțin vorbe rostite de Isus Christos către apostolul Toma, dar' necunoscute până acum. Documentele sunt din secolul al 3-lea după Christos și sunt destul de bine conservate. Publicarea lor se va face numai anul viitor.

Multe scrisori de mulțumită, pe care dl Albert Müller le primește zilnic, dovedesc, că crucea dublă electro-magnetică, R. B. Nr. 86967 inventată de d-sa, este de un efect neîntrecut. Din cele multe lăsăm să urmeze următoarea: Rudersdorf, 19 Februarie 1903. Pea onor. dle Müller! Crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967, care am procurat-o de curând pentru cumnatul meu Karl Weber, a avut un efect uimitor. Deja la câteva zile, bolnavul s'a simțit mai bine, răsuflarea i-s'a ușurat și doarme ușor. Vē rog a-mi trimite îndată 2 aparate, unul pentru mine și unul pentru femeia mea, cu rambursă. Vē fac totodată cunoscut, că în curând voi procura și pentru domnii K., B. și Pf. câte un aparat. Cu toată stima Mathias Schrei, proprietar în Rudersdorf Nrul 175 (Ungaria). Un astfel de aparat costă 6 cor. și se poate procura numai dela dl Albert Müller, Budapesta, V., Vadász utca 42/G.

Mai nou.

Asentările, în urma unui ordin al ministrului ung. de honvezi adresat autorităților administrative, vor avea loc sau dela 18 Dec. până la sfârșitul lui Ianuarie 1904, sau dela 4 Ian. până la 6 Februarie.

Doi magnați noi. M. Sa Regele a numit de magnați pe Beöthy Zsolt, consilier ministerial și profesor universitar și pe Hatvany Deutsch Sándor, mare comerciant. Decretele s'au și publicat deja în foaia oficioasă.

Temeri de tulburări serioase în Sârbia. În zilele din urmă au ieșit la iveală mai multe conflicte între oficerii cari au luat parte la asasinarea părechei regale, și a oficerilor cari condamnă fapta, așa că e temere de tulburări serioase, mai ales că și cea mai mare parte a populației e pe partea celor-ce condamnă fapta.

Regele Petru e tare îngrijat.

Indurați-Ve spre săracii noștri.

„Mila dată săracilor te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și vieată vecinică“.

Inscripția pe icoana Maicei Domnului, ce atîrnă de-asupra lădiței cu crucerii săracilor, în localul Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu.

În conformitate cu hotărîrea luată de subsemnatul »Despărțământ femeiesc întregitor al Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, alcătuit de femeile noastre, ce stau aproape de clasa meseriașilor noștri și cu scop de a ajuta Reuniunea în afacerile ei, închinată binelui obțesc, apelăm la inimile generoase și le rugăm să binevoiască a dărui bani, vestminte și alimente, ce să se împartă în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri (învățați, școlari, bărbați și femei, scăpătați).

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitorul a toate, V'a binecuvîntat din belșugul seu, dați puțină și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale nașterii Mântuitorului nostru, să preamărească pe Creatorul și făpturile sale.

Împărțirea darurilor se va face cu mare solemnitate sub binevoitorul protectorat al patroneselor despărțământului nostru, stimabilele doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole se se trimită la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Lacrămile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplată pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plătute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Din sedința Despărțământului femeiesc întregitor al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută la 4 Noemvrie n. 1903.

Elisaveta Poponea,
presidentă.

Ioan Apolzan,
notar.

Președintele Reuniunii sodalilor:

Vic. Torțășianu,
bărbat de încredere.

Calendar pe anul 1904.

Au apărut în editura „Ideal“ institut tipografic și librărie în Hunedoara **A. P. Barcianu**, 3 calendare pe anul 1904:

Calendarul »Bunul Econom«, Calendarul »Țeranului« și Calendarul »Sfintei Treimi« în format octav mare. Călindarele sunt în toată privința reușite și sunt foarte ușor de vîndut, deoarece-ce ele sunt primele călindare cari corăspund cerințelor moderne de azi. Nu s'a cruțat întru nimic pentru reușita lor, nici muncă și nici spese.

Învălitoarea călindarului „Bunul Econom“ este de hârtie galbenă fină și groasă și tipărită cu o ilustrație economică în 2 culori; cea dela Călindarul „Țeranului“ este tipărită în 6 culori în mod artistic executat, ilustrațiunea reprezintă pe o păreche tină de țe-

rani; foarte bine reușită; ear' învălitoarea călindarului „Sfintei Treimi“ este de asemenea tipărită în 6 culori foarte frumoase și artistic lucrată, la mijloc se află chipul Sfintei Treimi, la dreapta Învierea, ear' în stînga Nașterea lui Isus Christos.

Cuprinsul acestor călindare este foarte bogat și variat și cuprinde o mulțime de ilustrațiuni, dintre cari amintim portretele: Baronului Andreiu de Șaguna, Reginei României, Episcopului Pavel, Vasile Alexandri, Alexandru Ion Cuza, Ioan C. Brătianu, Papa Leo al XIII-lea, Regelui Alexandru și Reginei Draga ai Sârbiei. Mai departe ilustrațiunea Bisericii Domnița Balasa, a casei parisiane arse în Budapesta, a băncii din Pittsburg (America) cu 24 etaje, etc., diferite ilustrațiuni sfinte și pentru glume.

Călindarele conțin afară de partea calendaristică, biografii, descrieri, proverbe, rugăciuni, poezii, ziceri, povești, — povește diferite pentru economi, meseriași, femei, etc. precum și o mulțime de inserțiuni.

Călindarul „Bunul Econom“, care cuprinde 6 coale cu 96 pagini și 20 ilustrațiuni, cu prețul de boltă 15 cruceri; Călindarul „Țeranului“, de 7 coale cu 112 pagini și 33 ilustrațiuni, cu prețul de boltă 20 cruceri; și Călindarul „Sfânta Treime“, de 7½ coale cu 120 pagini și 47 ilustrațiuni, al cărui preț de boltă este 25 cruceri, toate 3 format octav mare, precum și învălitoarele excelent reușite.

CALENDAR ECONOMIC.

Ce să facem în Decembrie?

La câmp. Câtă vreme pământul nu este acoperit cu zăpadă și nu este înghețat, urmăm cu arăturile pentru sămănăturile de primăvară. Locul arat nu-l vom grăpa, ca să se frăgezească mai bine. Cărăm gunoii pe locuri, unde îl împrăștiem îndată, ca mustul din el să se strecoare deopotrivă în pământ. Vom căuta a-l îngropa cât de curînd în pământ.

Pe fînașe și pășuni în zilele frumoase vom risipi mușuroarele și scoatem mărăcinii și spinii cu rădăcină cu tot. Acuma avem timp a face șanțuri pentru scurgerea băltoacelor și a astupa gropile cu pământ.

În grădina de pomi curățim tulpinele și ramurile pomilor de coaje uscată, și de mușchi, care adăpostesc insecte vătămătoare și oușele lor. Pământul în jurul trunchiului îl săpăm și îl facem în formă de farfurie (blid), ca apa provenită din zăpadă și ploaie să se scurgă la rădăcină. Să nu uităm a face un adăpost din mărăcini paserilor mici, cărora le presărăm mîncare, cînd pământul este liber de zăpadă. Ele se dedau la grădina noastră și ne culeg milioane de oușe de insecte, cari s'ar hrăni vara viitoare din frunzele și florile pomilor noștri.

Pentru grădina de legumi curățim și alegem semințele pentru primăvara viitoare. Dacă permite timpul, săpăm pământul și îl gunoim.

În grajdurile vitelor astupăm toate gurile păreților să nu între frigul în ele, altcum vitelile mîncă prea mult fîn. Să ne ferim

însă de căldura prea mare și de aer stricat, cari amîndouă sunt foarte vătămătoare pentru sănătatea vitelor noastre. Curățenia cea mai mare trebuie păzită atît ce privește corpul lor cît și în grajdurile lor.

Galitele le vom ținea la căldură, dacă voim să ne ouă și să nu între prea slabe în primăvară. Și aci trebuie să grijim de o curățenie exemplară. Este bine a le da pe zi odată ceva cald de mîncare.

PENTRU INTREPRINZETORI

Lugoș. — Pentru transportarea a 319 m. cubici lemne de gorun și a 77 m. m. cărbuni pe sama tribunalului, și pentru transportarea a 138 m. c. lemne de gorun pe seama judecătorei cercuale, precum și pentru cea a 295 m. c. lemne de gorun pentru procuratură, sunt a se înainta oferte pînă la 15 Dec. n. președintelui tribunalului.

Gherla. — Pentru transportarea a 40 m. m. unsoare de porc topită să se înainteze oferte pînă la 28 Dec. n. la direcțiunea temniței.

Seghedin. — Ospătăria dela stațiunea căii ferate din Timișoara, suburbiul Iosefin este de exarîndat. Oferte pînă la 19 Dec. n. direcțiunii căilor ferate din Seghedin.

Gyula. — Pentru reconstruirea caselor judecătorei cercuale și pentru zidirea unei temnițe în Orosháza, sunt a se înainta oferte pînă la 15 Ian. n. președintelui tribunalului din Gyula.

Miskolcz. — Pentru zidirea unui hotel cu două etaje sunt a se înainta oferte pînă la 15 Dec. n. dlui Grünfeld Sándor.

Szentpéter (comit. Brașov). — Pentru lucrul de tîmplărit, zidărit și bîrdășit necesare la o zidire mai mare dintr'o comună fruntașe, sunt a se înainta oferte pînă la 13 Dec. n. primăriei comunale. Preliminar pentru lucrul de zidărit 2794 cor., pentru lucrul de bîrdășit 1487 cor. și pentru cel de tîmplărit 2083 cor.

Bibliografie.

Nazarenii.

Secta nazareană (a pocăiților) este o plagă pe biserica noastră. Combaterea și înfrîngerea acestei secte este un lucru greu atît pentru mulțimea învățăturilor ei eretice, cît și pentru încăpăținarea, cu care Nazarenii țin la aceste învățături întemeiate pe te miri ce citate fals scoase și rîu interpretate din s. Scriptură. O ușurare în privința aceasta ofere broșura:

»Dispute cu Nazarenii, II.«

În această broșură, apărută în editura noastră, se combat învățăturile nazarene *Despre Botez*, învățături, cari atît din punct de vedere teoretic cît și practic sunt cele mai ademenitoare pentru poporul de rînd.

Cartea constă din 4½ coale de tipar fin și vindem exemplarul numai cu 10 cruceri (+ portul postal) și — încât comunele bisericesti ar cumpăra mai multe exemplare spre împărțire între credincioși — chiar și mai ieftin.

Tot în stabilimentul nostru se poate căpăta broșura:

»Între Nazarenii.«

Această broșură expune pe scurt învățăturile de credință și morală ale nazarenilor,

organizarea, disciplina și cultul lor; imputările, ce le fac Nazarenii bisericii noastre; decursul unei »adunări» nazarene și pericolul, la care sunt expuși nazarenii din punct de vedere național. Prețul unui exemplar 10 cruceri.

Tipografia și Librăria diecesană
in Caransebeș.

Au apărut »Convorbiri Literare» Nr. 12 cu următorul cuprins: T. Maiorescu. Istoria politică a României dela 23 Martie 1888 până la 3 Octombrie 1895. — D. Zamfirescu. Lydda, partea II. (roman). — I. A. Basarabescu. Voicu (schiță). — A. A. Naum. Fiica lui Jephteu (trad. din Alfred de Vigny). — N. Iorga. Manifestări nouă ale unei școli vechi, III. (I. Tanoviceanu). — Al. Lăpădatu. Vlad-vodă Călugărul. — V. Pîrvan. Insemnări de pe manuscrise vechi, I. — I. Bogdan. Th. Avr. Agulletti, Manual de istoria Românilor pentru cl. IV. secundară, București 1902 (recensiune). — G. Bogdan-Duică. Ludovic Daus, Eglè, poem dramatic. București 1901 (recensiune).

ȘTIBI COMERCIALE

Tirgul produselor în Budapesta.

Pe piețele internaționale de cereale, eforturile Americanilor de-a urca prețurile, vor fi de scurtă durată, deoarece starea bună a recoltei din Argentina le va pune capăt. Din această cauză, de prezent prețurile se schimbă zi de zi. Cumpărările s'au înmulțit, imbiemintele însă încă au crescut. In Liverpool la sfârșitul săptămânii au scăzut prețurile cu 1/8 fenici, pe când în Paris prețurile s'au urcat cu 10 centime, ear' în Berlin cu 1/4—1/2 marcă. Aceste schimbări însă nu sunt hotărâtoare. Rusia a exportat la sfârșitul unei Nov. 2,350.000 cuarțele, cam cu 200.000 mai mult ca în anul trecut.

Făina și grâul pe piețele europene a arătat scădere. Totalul acestora a fost în 30 Nov. a. c. de 8,605.000 q., ear' în 23 Nov. de 8,925.000 q. Această scădere rezultă din cauza stagnării exportului din statele balcanice, care cea mai mare parte a prisosului au vândut-o deja. Comerțul cerealelor pe

piata din țară a stagnat, așa că cumpărări mai mari nu se fac, deoarece în urma raportului ministerului de agricultură despre starea bună a sămănăturilor, lasă să se spereze, că bucatele mai târzior nu numai că nu se vor mai scumpi, dar se vor mai lesni. Grâul s'a căutat foarte slab; s'au importat circa 115.000 m. m., pe lângă prețuri abia schimbătoare. Cel de April s'a încheiat cu cor. 7-70. Săcara s'a vândut cu cor. 6-30—6-37 1/2. Cea de April s'a încheiat cu cor. 6-60—6-62. Orzul pentru nutreț s'a vândut cu cor. 6-45—6-75. Ovėsul s'a căutat bine, urcându-i-se prețul cu 5 fil. Cucuruzul cel nou a avut trecere bună și s'a dat cu cor. 4-75. De cel vechiu abia s'a putut vedea ici-colea. Făina n'a suferit nici o schimbare. Morile au scăzut prețurile făinei cu 20 fil.

Cursul pieții din Budapesta

— în 11 Decembrie n. 1903 —

Per 50 kgr.		Per 100 kgr.	
Grâu . . .	7 60 — 7 70	Miere . . .	100 00 — 120 —
Săcără . .	6 64 — 6 60	Ceară . . .	130 00 — 140 —
Orz	5 45 — 5 55	Nuci	30 00 — 60 —
Mei	5 45 — 6 50	Cartofi roza	5 40 — 6 —
Ovės	5 48 — 5 60	Cart. galb.	5 00 — 5 75
Cucuruz . .	5 15 — 5 19	Ceapă roșie	3 00 — 6 80
Răpăță . . .	10 75 — 10 80	Usturoi . .	12 00 — 16 —
Trifoi . . .	50 00 — 55 —	Piper n . .	134 00 — 142 —
Lucernă . .	52 00 — 58 —		
Mohor . . .	9 50 — 10 50		
Măzărice .	7 00 — 7 50		
Fasole . . .	8 50 — 9 25		
Mazere . . .	6 00 — 7 —		
Mazăr. coj.	15 00 — 21 —		
Linte	13 — 22 —		
Păsat	5 75 — 6 —		
Mac	26 00 — 28 —		
Sēm. de in	00 00 — 00 —		
S. de cânep.	8 50 — 9 —		
Prune	16 00 — 16 50		
Lictar	15 50 — 15 75		
Untură . . .	00 00 — 00 00		
Slănină . . .	00 00 — 00 00		
Zahar brut	19 35 — 22 50		
Cafea lava	70 00 — 115 —		
Caf. Santos	44 00 — 48 —		
Caf. Portor.	80 00 — 120 —		

Prețul făinei din 11 Decemv. n. 1903.

Per 50 kgr.					
0	1	2	3	4	5
12-70	12-30	11-90	11-50	11-10	10-80
6	7	7 1/2	8	Tărăte	
10—	9-20	8-60	5-80	5-10	

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11 35
Napoleon d'or (20 franci) aur .	19 04
20 Marce germane aur	23 44
Bilete germ. 100 Mărci	117 15
„ franceze 100 franci	95 20
„ române 100 lei	94 80

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 17—23 Dec. n. 1903.

Joi	17 Alba-Iulia. Paraid. Dej. Brad.
Vineri	—
Sămbătă	19 Arpaș-de-jos. Ormeniș. Timișoara.
Duminică	20 Ocna-Sibiului. Cernatul-de-jos.
Luni	21 Agnita. Abrud. Odorheiu-săcuesc. Egerhat. Cetatea-de-Baltă. Bancfalău. Ciuc-S.-Georgiu.
Mărti	22 Hucdin. Vámos-Gálfalva.
Mercuri	23 Biertan.

Calindarul vechiu și nou al săptămânii.

Dum. a 27-a d. Ros., gl. 2 sft. 5.

Dum.	30 † Apost. Andreiu	13 Lucia
Luni	1 Pr. Naum	14 Nicasie
Mărti	2 Pr. Avacum	15 Celian
Merc.	3 Pr. Sofronie	16 Adelaida
Joi	4 M. Varvara	17 Lazar
Vineri	5 † C. Sava	18 Grațian
Sămb.	6 † Păr. Nicolae	19 Nemesie

Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

Mici publicațiuni

se primesc la administrațiunea foii „Bunul Econom“.

Fiecare cuvânt costă 4 fil. pentru o publicare

Prețul se trimite

în marce postale de-odată cu publicațiunea.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

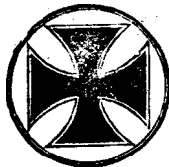
Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat de 20

e a se da împrejuvindecă boale vechi de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de wreche, bătăie de inimă, sgârçiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare norma a a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta» deoarece-că »Ciasul-Volta» atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e: **MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.**

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată. Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel o o o o o alui

R. ÖSZY

(195) 24—26

Strada Sibiu Strada Dumbrăvii Nr. 3. Nagyszeben Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

La „Pannonia“ cafenea și restaurațiune
din Orăștie.

Să afle **Must de Versecz**,
excelent de bun și dulce **1 litr. 36 cr.**

Un pahar de **Bere 8 cr.**

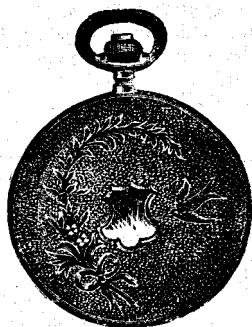
Cel mai mare deposit de ciasornice,
giuvaeruri și obiecte de aur și argint în

Transilvania

(144) la 23-26

Iulius Erős

în Sibiu, Strada Cismădiei Nr. 3
(Palatul Transilvania).

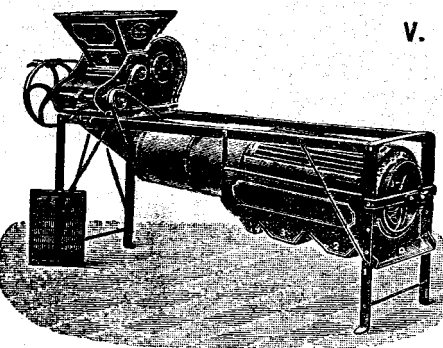
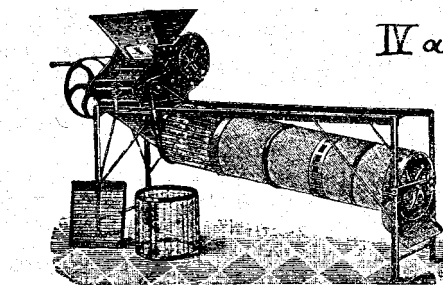
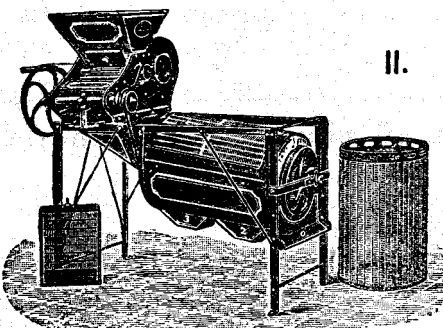
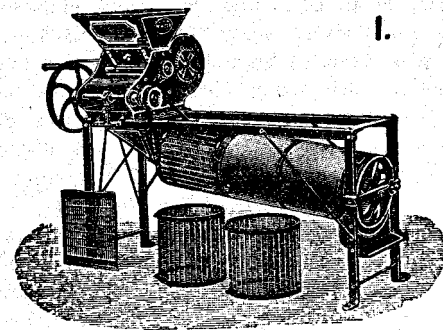
Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

„**IDEAL**“ institut tipografic și librărie
în Hunedoara (Vajda-Hunyad).
Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Triorul I. întocmit pentru curățirea de grâu și sêcară sau pentru orz și ovês.

Triorul II. întocmit pentru curățirea de sêcară și grâu sau orz și ovês și pentru sortarea grăunțelor în două sau în trei despărțeminte, alegând și semințele de burueni în un despărțemint deosebit.

Triorul IV_a întocmit de a alege ovêsul sau orzul din grâu, sau ovês din orz separând totodată și semințele de burueni.

Triorul V. întocmit pentru grâu și ovês sau pentru orz și ovês. Grăunțele se sortează în 4 despărțeminte deosebite și afară de aceasta mai alege și semințele de burueni.

Eu liferez aceste triore cu manta de tinichea (pleu) frezat și țin în depositul meu numai de acestea. Acestea sporesc la lucru cu 25% mai mult ca cele cu tinichele numai stozuite. Triore cu tinichele stozuite cu 5% mai eftine.

Rog a comanda triorele la timp mai bine chiar mai de vreme.

Recomand totodată și pressele (teascurile) de vin și poame.

— Se acordă și plata în rate pe lângă interese de 6%.

(141) 49-52

Prețuri curente amănunțite se trimit la cerere gratuit și franco.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

In editura institutului tipografic „**IDEAL**“ din Hunedoara (Vajdahunyad).

* Au apărut cele 3 Calendare noue pe anul visect 1904. *

Calendarul

„**BUNUL ECONOM**“

cu o mulțime de povețe economice, povești, glume, etc. și cu ilustrațiuni.

Prețul unui exemplar **30 fil.**

Calendarul

„**ȚĂRANULUI**“

întocmit pentru țeranii noștri cu literatura, povețe, poesii, glume, etc. și cu ilustrațiuni numeroase.

Prețul unui exemplar **40 fil.**

Calendarul

„**SFÎNTA TREIME**“

afară de ilustrațiuni numeroase biografii, povețe, povești, glume, povețe, etc. mai conține și o mulțime de rugăciuni cu chipuri sfinte.

Prețul unui exemplar **50 fil.**

Venzătorilor li-se dă rabatul cuvenit!

Nu există

Semințe agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în **BUDA-PESTA.**

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

49-52